

IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
”Nicolae Testemițanu”
Biblioteca Științifică Medicală

Utilizarea edițiilor periodice de profil medical și farmaceutic în procesul de instruire și cercetare

Conferința științifică anuală, Secțiunea nr. 13 ”DEZVOLTAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE MEDICALE. TENDINȚE, PROBLEME, SOLUȚII”

octombrie 2015

Publicaţiile periodice reprezintă o importantă sursă de informare şi cunoaştere pentru toate categoriile de utilizatori. Publicațiile conţin, în general, informaţia cea mai nouă dintr-un domeniu şi sunt deosebit de utile în comunităţile ştiinţifice.

Publicaţiile periodice sînt „instituţiile sociale ale ştiinţei" şi realizează funcţii importante de difuzare a informaţiilor, de recunoaştere a creaţiei ştiinţifice a autorilor.

Funcțiile publicațiilor periodice

- **Funcția socială** – cu rolul de a disemina informațiile pentru publicul larg,
- **Funcția științifică** - de prezentare a progresului economico-științific al societății. Rezultatele cercetărilor științifice sunt consemnate mai întai, de regulă, în reviste.
- **Mesager al actualității -** oferă date și informații actuale, atractive pentru cititori.

Cunoaştem următoarele clasificări a publicațiilor periodice conform IFLA:

*1**. Reviste***

- sunt publicații periodice pe domenii specializate sau de informare generală,
- care apar sub același titlu,
- la intervale regulate.

*2. **Ziare,***

- sunt publicații periodice care apar la intervale foarte apropiate (zilnic, bisăptămânal, săptămânal),
- sunt editate de regulă fără copertă – oferă informațiile cele mai recente asupra actualității.

*3. **Jurnale,***

- (revistele de specialitate) sunt publicații periodice dedicate unui domeniu și destinate cercetării și învățării

*4. **Serii***

- grup de publicații separate, cu titlu propriu, alături de un titlu comun al întregului grup (titlul seriei).

- pot fi sau nu numerotate,și în interiorul seriei sunt atât monografii cât și seriale.

*5. **Anuare***

- publicații care apar anual dar care pot fi editate și trimestrial, bianual sau la mai mulți ani odată

- conțin rapoarte, lucrări enciclopedice.

*6. **Lucrări ale conferințelor, congreselor***

- pot fi considerate monografii sau seriale.

Mai cunoaștem si alte tipuri de clasificări:

După suport:

- Publicații periodice pe suport de hârtie,
- Publicații periodice pe suport netipărit (ex. CD, microfilme),
- Publicații periodice electronice, disponibile online.

După structura conținutului:

- liniare,
- secvențiale,
- hypertextruale,
- hypermedia.

După perioada de apariție:

- Publicații încheiate,
- Publicații care continuă să apară

Revistele apar mult mai repede decît cărţile aceasta constituie o oportunitate ştiinţifică solidă pentru cercetare. Cercetările din ultimii ani în domeniu dovedesc faptul, că edițiile periodice, în special revistele științifice joacă un rol important în procesul de cercetare, formare continuă a specialiștilor, mai întâi de toate datorită faptului, că oferă acces la informațiile cele mai noi din domeniul științei și

inovațiilor. Revistele științifice sunt unul din principalelele mijloace de difuzare și arhivare a informației științifice.

Astfel, o bibliotecă universitară trebuie să deţină un spectru larg de publicaţii periodice care să acopere toate zonele de interes ale utilizatorilor. La dezvoltarea fondului de publicaţii periodice influenţează mai mulţi factori printre care: preţurile, noi titluri de publicaţii periodice, apariţia revistelor electronice, dinamica utilizării etc. La etapa actuală din diversitatea şi varietatea publicaţiilor periodice care apar este necesar de a stabili, care din ele reflectează într-o măsură sau alta interesele utilizatorilor Bibliotecii noastre.

Scopul prezentei cercetări este reflectarea unei colecţii de reviste adecvate susţinerii programelor de învăţământ şi cercetare prin:

- Stabilirea corespunderii colecţiei existente cu necesităţile de informare şi documentare a utilizatorilor;
- Stabilirea eficienţei utilizării acestei colecţii şi a preferinţelor utilizatorilor;
- Determinarea titlurilor ce sînt necesare pentru a fi abonate;
- Depistarea revistelor care sînt mai puţin solicitate pentru a le intensifica promovarea.

Actualitatea prezentei teme de cercetare este determinată de mai mulți factori:

- Creșterea continuă a prețurilor la publicațiile tipărite, inclusiv la revistele științifice;
- necesitatea utilizării mai eficiente a alocațiilor pentru dezvoltarea colecțiilor,
- identificarea rolului și importanței articolelor științifice în cercetarea medicală.

Obiectivele:

- Gradul de utilizare a revistelor în fiecare sala de lectură;
- Gradul de solicitare a revistelor pe ani.

Biblioteca Științifică Medicală a USMF "Nicolae Testemițanu" deţine circa 1245 de titluri de reviste. Anual sînt achiziţionate circa 115 titluri de reviste şi ziare editate în Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina, Franţa, SUA. Colecţia de publicaţii periodice face parte din fondul de bază, fiind destinată exclusiv împrumutului în condiţiile sălilor de lectură. Informaţia despre publicaţiile în serie este asigurată prin intermediul diferitelor instrumente de informare, tradiţionale şi electronice: catalogul electronic (Web OPAC). La moment biblioteca deține circa 65000 de înregistrări, dintre care aproape 41600 descrieri analitice din reviste, culegeri științifice medicale autohtone și în limbi moderne (rusă, engleză, franceză); catalogul alfabetic tradiţional si fisierul editiilor periodice din fiecare sala de lectura.

Conform datelor statistice, se poate spune că cele mai solicitate publicații periodice din BȘM USMF ,,Nicolae Testemițanu,, pe ultimii 3 ani sunt următoarele:

Din revistele existente în limba romană cele mai solicitate sunt:

1. Buletinul AS a RM (Științele Medicale),
2. Curierul medical;
3. Arta medica;
4. Buletin de perinatologie;
5. Sanatatea publica;
6. Economie si management in medicina;
7. Cronica sănătății și Chirurgia.

Mai puțin solicitate: Mediu Ambiant,Buletinul Academiei de Științe a Moldovei(Științele Vieții).

În limba rusă :

1. Акушерство и гинекология,
2. Анестезиология и реаниматология,
3. Вопрос гинекологии, акушерства и перинатологии,
4. Имунология,

5. Журнал неврологии и психиатрии,
6. Терапевтический архив,
7. Кардиология,
8. Клиническая медицина,
9. Вестник оториноларингологии,
10. Неврологический журнал ,
11. Фармацыя,
12. Хирургия,
13. Биохимия.

Mai puțin solicitate: Российский физиологический журнал, Медицына труда и промышленная экология, Медицинское образование и профессиональное развитие.

În limbi moderne :

1. American Academy of Pediatrics ,
2. Word Journal of Surgery ,
3. Surgery ,
4. Surgical endoscopy ,
5. Hepatogastroenterology ANN Surg,
6. Pneumologia,
7. Hipertension.

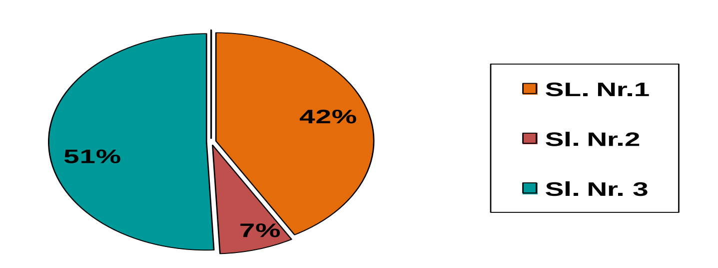
Mai puțin solicitate: Microscopy and analysis, The Psychoanalytic Review,

În urma studierii gradului de solicitare a revistelor științifice în dependență de diferite perioade ale anului s-a ajuns la concluzia,că cel mai înalt grad de solicitare a revistelor este atins în prima jumătate a anului, în ajunul sesiunilor, în perioada de susținere a tezelor anuale și a tezelor de licență. Situație reală întîlnită în majoritatea bibliotecilor universitare.

Din numărul total de documente (**851996**) consultate / împrumutate în sălile de lectură în anii 2012 - 2014, **108683** sunt ediții periodice cea ce constitue 13 % din împrumuturile totale de publicații.

Deci 51 % din împrumuturile edițiilor periodice din anii 2012-2014 au fost înregistrate în Sala de Lectură nr.3 cea ce constitue 55154 de imprumuturi, 42% îi revin Salii de Lectură nr.1 – 45316 împrumuturi și 7% - Sala de Lectura nr.2-cu 8207 împrumuturi.

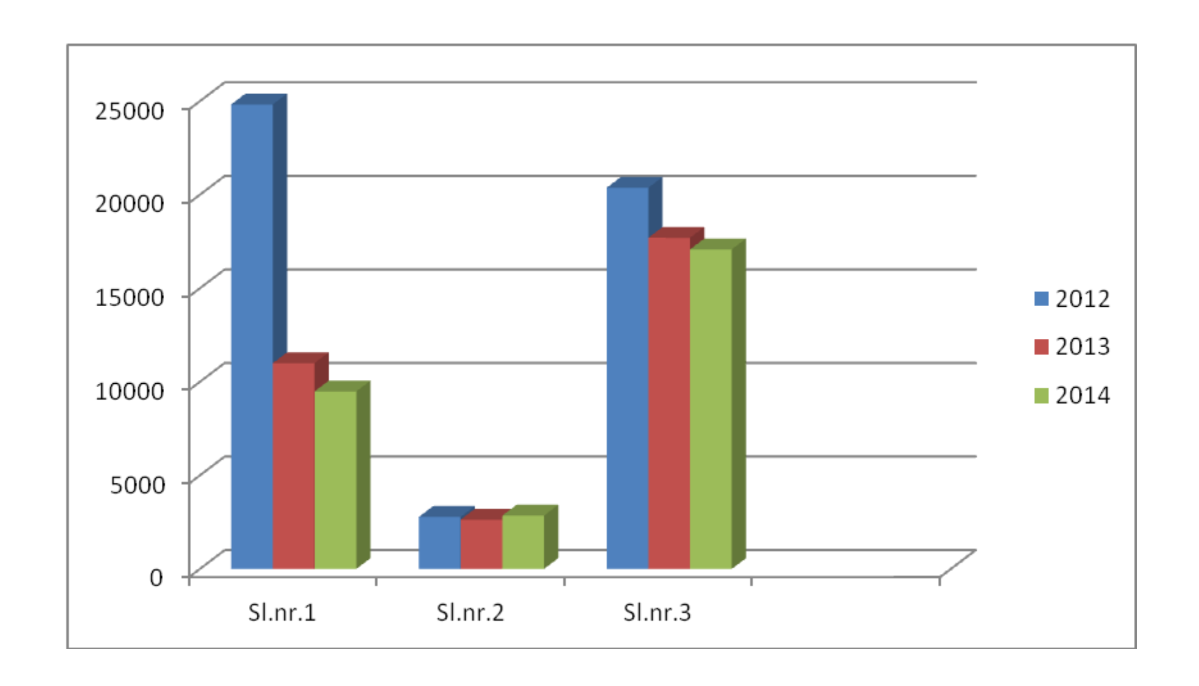
2012 -2014

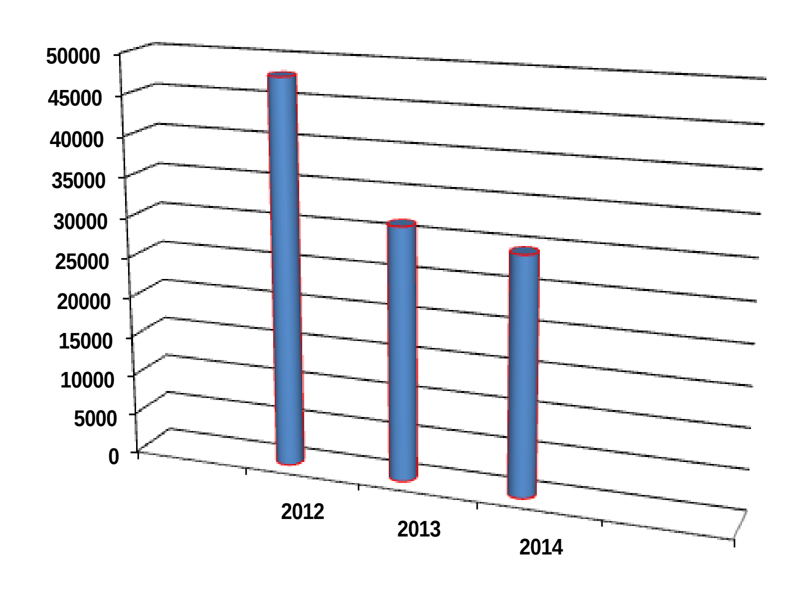
Tabelul care urmează ilustrează ponderea împrumutului de reviste științifice din numarul total de împrumuturi

	2012			2013			2014		
	Sl.nr.1	Sl.nr.2	Sl.nr.3	Sl.nr.1	Sl.nr.2	Sl.nr.3	Sl.nr.1	Sl.nr.2	Sl.nr.3
Împrumut total	78790	150591	42101	71438	149226	65653	73491	150880	69826
reviste	24827 31%	2721 28%	20373 48%	11000 15%	2636 2%	17700 27%	9489 13%	2850 2%	17081 24%

Dinamica împrumutului de reviste științifice medicale (suport tradițional) în anii 2012-2014 în cele 3 Săli de lectură (pe fiecare subdviziune)

Dinamica împrumutului de reviste științifice medicale (suport tradițional) în anii 2012-2014 în Sălile de lectură

Analiza efectuată a demonstrat faptul, că împrumutul ediţiilor periodice variază de la an la an. În funcţie de solicitările utilizatorilor se face şi abonarea la aceste ediţii periodice. Astfel, interesul utilizatorilor pentru anumite publicaţii poate să crească, dar şi invers.

Promovarea și valorificarea colecțiilor de publicații periodice în bibliotecă se petrec printr-un șir de activități privind comunicarea colecțiilor. Forma cea mai eficientă rămîne a fi organizarea diverselor expoziţii: PUBLICAȚII PERIODICE - unde sunt expuse titlurile noi şi ediţiile periodice curente; Ediţile periodice sunt incluse și în expozițiile de carte tematice cu care participam la Zilele Specialistului care au loc în instituțiile medicale cît si la catedrele și clinicile universitare. La Zilele Specialistului noi expunem publicatiile periodice în domeniul de interes și cu o tematică respectivă.

Analiza coleției de publicații periodice și analiza intereselor utilizatorilor ne permit sa facem urmatoarele concluzii .

Concluzii generale:

- Revistele sunt utilizate în scopul studiului, informării, cercetării și documentării medicilor, studenților, rezidenților, doctoranzilor, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor tipuri de utilizatori,
- Solicitările informaționale ale beneficiarilor la moment sunt orientate spre noi modalități de consultare a publicațiilor, în special al documentelor în format electronic;
- Bazîndu-ne pe rezultatele cercetării putem spune, că o alternativa pentru utilizatorii noștri este accesul la revistele electronice. Editura „Медиа Сфера„ acordă acces gratuit cu full-text la 25 titluri de reviste științifice medicale printre care și revistele: Доказательная кардиология, Грудная и сердечно -сосудистая хирургия, Журнал неврологии и психиатрии, Вестник оториноларингологии. Unele titluri din colecția bibliotecii sunt prezente și în format electronic în bazele de date HINARI, ARDY, OARE, MEDLINE ;

- Publicațiile din străinătate sunt absolut necesare procesului de studiu universitar. Valoarea lor științifică se dovedește a fi utilă pentru majoritatea utilizatorilor bibliotecii noastre.
- Împrumutul ediţiilor periodice variază de la an la an. În funcţie de preferinţele utilizatorilor se face şi abonarea la aceste ediţii periodice. Astfel, interesul utilizatorilor pentru anumite publicaţii poate să crească, dar şi invers;
- Rezultatele cercetării ne impun ideea extinderii promovării acestei colecții prin utilizarea diverselor forme și metode: expoziții, publicitate, prezentări la catedre, la clinicile universitare, instituțiile de cercetări științifice in domeniul medicinei, spitale, etc. ;
- Cercetarea este o contribuţie la cunoaşterea unor realităţi pe care sîntem obligaţi să le analizăm cu minuţiozitate şi pentru a promova pe viitor o strategie în privinţa consolidării poziţiei publicaţiilor periodice în Bibliotecă.
- În concluzie, vom susţine că publicaţiile periodice atît cele tipărite, cît şi cele electronice sînt şi vor rămîne surse indispensabile de informare şi formare a utilizatorilor. Se explică aceasta prin faptul că presa, fiind o componentă valoroasă, a fost şi este implicată mereu în ilustrarea şi dezvoltarea diverselor domenii ale existenţei sociale, politice, economice, culturale etc.

Referințe bibliografice:

1. Doroftei Valentina, Gorincioi Daniela. Analiza împrumutului la edițiile periodice pentru anii 2009. – Biblio Polis – Vol.33 (2010) Nr.1 Pag.25 - 27

2. Cucu Adela, Habașescu Angela. Publicațiile periodice – surse indinspensabile de informare și formare. În: Biblioteca Științifică-65ani în rolul de partener și inovator al procesului educațional și de cercetare științifică universitară : Materialele conf. științifice, 15 decembrie 2010. – Bălți, 2011, p.105 – 110.

3. MORARU, Violeta. Publicaţiile periodice – surse importante de informaţii pentru utlilizatori. In: Axis Libri.2009, nr. 2, pp. 16-17.

4. Buluţă, Gheorghe. Periodice şi cărţi. In: Biblioteca: rev. de bibliologie şi şt. Informării, 2005, nr 12, p. 382-383;

5. Susarenco, Ala.Dezvoltarea colecţiilor bibliotecii universitare: probleme, realizări, proiecte. În: Magazin bibliologic, 2001, nr 3, p. 63-67